

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 20/2025 16.5.2025

Opetushallituksen päivitetty ohje yhteisten juhlien, uskonnollisten tilaisuuksien ja katsomuskasvatuksen järjestämisestä varhaiskasvatuksessa

Opetushallitus on 28.4.2025 julkaissut päivitetyn ohjeen, joka koskee yhteisten juhlien, uskonnollisten tilaisuuksien ja katsomuskasvatuksen järjestämistä varhaiskasvatuksessa. Tämä ohjeistus selkeyttää käytäntöjä sekä vahvistaa yhteistyötä varhaiskasvatuksen järjestäjien ja seurakuntien välillä.

Ohje noudattaa aiemmin julkaistun vastaavan esi- ja perusopetuksen ohjeen periaatteita ja huomioi perusopetuslain mukaisen uskonnon ja omantunnon vapautta koskevat säännökset. Varhaiskasvatuksessa edistetään koulutuksellista tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja kulttuurisen moninaisuuden arvostamista.

Ohjeiden aihepiiriä koskeviin säädöksiin ei ole tullut muutoksia, mutta ohjeisiin on tehty täsmennyksiä ja täydennyksiä muun muassa eduskunnan perustuslakivaliokunnan mietintöjen ja ylimpien laillisuusvalvojien uusimpien ratkaisujen pohjalta.

Keskeisiä nostoja päivitetystä ohjeesta:

Yhteisten juhlat varhaiskasvatuksessa

On tärkeää muistaa, että yhteiset juhlat ovat kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille tarkoitettuja sekä se, että juhlien vietossa tulee ottaa huomioon lapsiryhmään kuuluvien lasten moninaiset kulttuuritaustat.

- Ohjeessa on täsmennetty, että yhteiset juhlat eivät voi olla uskonnollisia tilaisuuksia, eikä niille järjestetä vaihtoehtoisia tilaisuuksia. Juhliin voi sisältyä uskontoon

viittaavia yksittäisiä elementtejä, jotka ovat suomalaiseen kulttuuriin liittyviä traditioita.

- Opetushallitus ei suosittele varhaiskasvatuksen juhlien järjestämistä uskonnollisissa tiloissa.
- Juhlien suunnittelussa voidaan tehdä yhteistyötä huoltajien sekä eri kieli- ja kulttuuriryhmien edustajien kanssa.

Uskonnolliset ja niille vaihtoehtoiset tilaisuudet

- Varhaiskasvatuksen uskonnolliset tilaisuudet tulee järjestää erillään muusta toiminnasta ja niille on aina järjestettävä vaihtoehtoista toimintaa, joka on tavoitteiltaan samankaltaista uskonnollista sisältöä lukuun ottamatta.
- Uskonnolliset tilaisuudet tulee nimetä ja niistä tulee tiedottaa riittävällä tarkkuudella siten, että lapsille ja huoltajille muodostuu oikea käsitys tilaisuuden tai toimituksen uskonnollisesta luonteesta. ”Esimerkiksi joulukirkkoa ei tule kutsua syyskauden päätösjuhlaksi tai päiväkodin joulujuhlaksi”.
- Huoltajalla tulee aina olla mahdollisuus ilmoittaa, osallistuuko lapsi uskonnolliseen tai sille vaihtoehtoiseen tilaisuuteen. Huoltaja voi antaa ilmoituksen toistaiseksi voimassa olevana tai tapauskohtaisesti. Huoltajalla on myös oikeus muuttaa ilmoitustaan.
- Varhaiskasvatuksen järjestäjät ja palveluntuottajat päättävät, järjestetäänkö varhaiskasvatuksen yhteydessä uskonnollisia tilaisuuksia ja toimituksia vai ei. Varhaiskasvatuksen aikana järjestettävät uskonnolliset tilaisuudet, kuten jumalanpalvelukset tai hartaudet tulee aina järjestää erillään muusta varhaiskasvatustoiminnasta.
- Varhaiskasvatuksen järjestäjä tai palveluntuottaja voi tehdä yhteistyötä paikallisten seurakuntien ja uskonnollisten yhdyskuntien kanssa esimerkiksi tiedottamalla lasten huoltajia mahdollisuudesta osallistua vapaa-aikana uskonnollisten yhdyskuntien järjestämiin tilaisuuksiin.
- Uskonnollisia tilaisuuksia ei voida järjestää, jos esimerkiksi varhaiskasvatuksen tilat tai henkilöstöresurssit eivät mahdollista uskonnollisten tilaisuuksien tai niille vaihtoehtoisen toiminnan järjestämistä ohjeiden mukaisesti.

Katsomuskasvatus varhaiskasvatuksessa

- Varhaiskasvatuksessa katsomuskasvatus on kaikille tarkoitettua uskonnollisesti ja katsomuksellisesti sitouttamatonta pedagogista toimintaa.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstö vastaa katsomuskasvatuksesta ja sen käytännön toteutuksesta.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstö vastaa toiminnan suunnittelusta ja toteuttamisesta varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tavoitteiden ja varhaiskasvatuksen järjestäjän määrittelemien yhteistyörakenteiden mukaisesti.
- Varhaiskasvatuksessa voidaan tehdä alueellista ja paikallista yhteistyötä moninaisten katsomuksellisten yhteisöjen kanssa
- Uskonnollisia tiloja voidaan käyttää oppimisympäristöinä myös muussa yhteydessä kuin osana katsomuskasvatusta, esimerkiksi kulttuuriperinnön, taiteen, arkkitehtuurin ja historian näkökulmista tai retkipaikkana.

Yhteistyö huoltajien kanssa

- Varhaiskasvatuksessa huoltajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä kunkin perheen taustaa, katsomuksia ja arvoja kunnioittaen.
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa todetaan, että lasten ja huoltajien osallistuminen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen edistää osallisuutta.
- Päivitetyssä ohjeessa on täsmennetty aiempaa selvemmin varhaiskasvatuksen järjestäjän tiedottamisvastuuta sekä yhteistyötä huoltajien kanssa.

Yhteistyön kehittäminen ohjeen pohjalta

Päivitetyyn ohjeeseen myötä on ajankohtaista tarkentaa yhteistyötä varhaiskasvatuksen järjestäjien ja seurakuntien välillä. Yhteinen keskustelu siitä, mitä ohjeen linjaukset merkitsevät paikallisesti, auttaa selkeyttämään vastuunjakoa ja edistää toimivaa arkea. Erityisesti nyt, kun paikallisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatimisen velvoite lakkaa, yhteistyösopimusten merkitys korostuu. On tärkeää kohdata ja sopia yhteisesti käytännöistä, joilla tuetaan lapsen katsomuksellista osallisuutta, yhteisöllisyyttä sekä perheiden moninaisuutta kunnioittavaa toimintakulttuuria.

Infotilaisuus:

Opetushallitus ja Kirkkohallitus järjestävät erillisen infotilaisuuden seurakuntien päiväko-
tiyhteistyöstä vastaaville 20.8. klo 14–15. Tilaisuudessa käsitellään ohjeen keskeisiä
muutoksia ja niiden käytännön soveltamista. Opetushallituksen opetusneuvos Kati Costi-
ander avaa ja tulkitsee ohjetta.

Lisätietoja: Varhaiskasvatussyhteistyö, asiantuntija Ilkka Tahvanainen, [ilkka.tahvanai-
nen@evl.fi](mailto:ilkka.tahvanainen@evl.fi)

Linkki päivitettyyn ohjeeseen

[Opetushallitus päivitti varhaiskasvatuksen ohjetta uskonnollisista tilaisuuksista, yhteis-
istä juhlista ja katsomuskasvatuksesta | Opetushallitus](#)

Kirkkohallitus

Pekka Huokuna
kansliapäällikkö

Petri Määttä
kirkkoneuvos

ISSN 1797-0326